

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

תיק המרצת פתיחה 40561.03.12

לפני: כבוד השופט הבכיר (בדימ') גדעון גינת

המבקשת: עופרה דמיאל

המבקש המקורי: רזי דמיאל ז"ל

נ ג ד

המשיב: שלמה אלוף

בשם המבקשים: עורכי-הדין טוני גרינמן וגב' ליהיא כצנלסון

בשם המשיב: עו"ד גב' יעל רימר

פסק-דין

1. המבקש תבע, על דרך של המרצת פתיחה, שהוגשה ביום 22.3.12, ועתר לסעד הצהרתי לפיו הזכות להוציא לאור, להעתיק, לפרסם ולהעמיד לרשות הציבור את היצירות הספרותיות "שמלת השבת של חנה'לה", "עזים הביאו דובונים" ו"סבא ביער", באמצעי המדיה הדיגיטליים השונים - שייכת לו בלבד.

רקע עובדתי

2. אבי המבקש, המחבר יצחק שווייגר-דמיאל ז"ל, חיבר בין השנים 1937-1938 את היצירות הנ"ל. בין המחבר לבין הוצאת עופר (המכונה גם ספריית עופר) נחתמו במרוצת השנים, מספר הסכמים המתווים את ההבנות שיתוף הפעולה ביניהם.

10
11
12
13

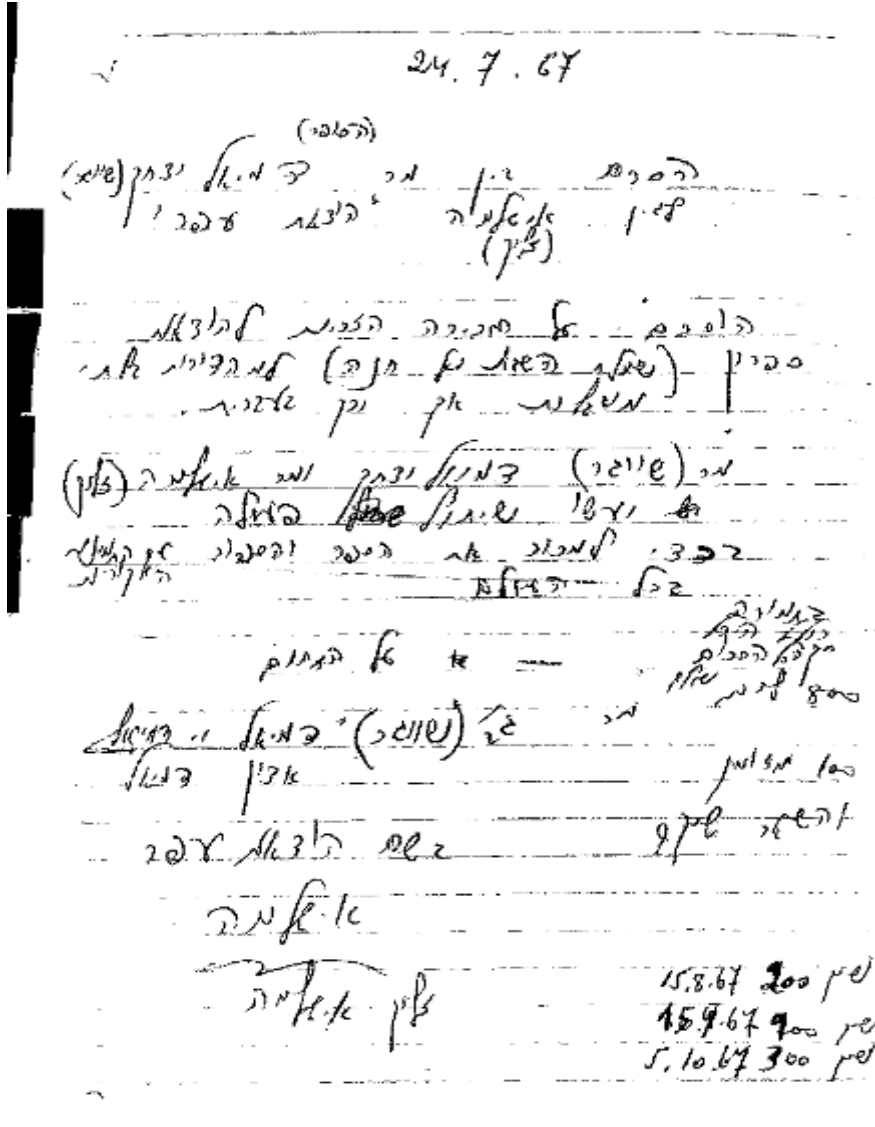
בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 40561-03-12 דמיאל נ' אלוף

1

3. הסכם מיום 24.7.67

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

עיקרו של הסכם ראשון זה, שנכרת בין הצדדים :

הסכמה על מכירת הזכויות להוצאת הספרון שמלת השבת של חנהלה למהדורות בלתי מוגבלות בעברית בלבד. צויינה התמורה הכספית ששולמה למחבר. הוסכם על שיתוף פעולה בין הצדדים כדי למכור את הספר עם התמונות המקוריות, בכל העולם.

4. כיום לאחר כריתת הסכם זה, נכרת בין הצדדים הסכם שני ("הסכם סופיי"), שעיקרו:

המחבר מרשה להוצאה להוציא את הספר אולם המחבר יוכל למסור את הסיפור להדפסה על ידי הוצאה אחרת או להשתמש בו בכל דרך אחרת שימצא לנכון; גם כאן הזכות היא רק בעברית;

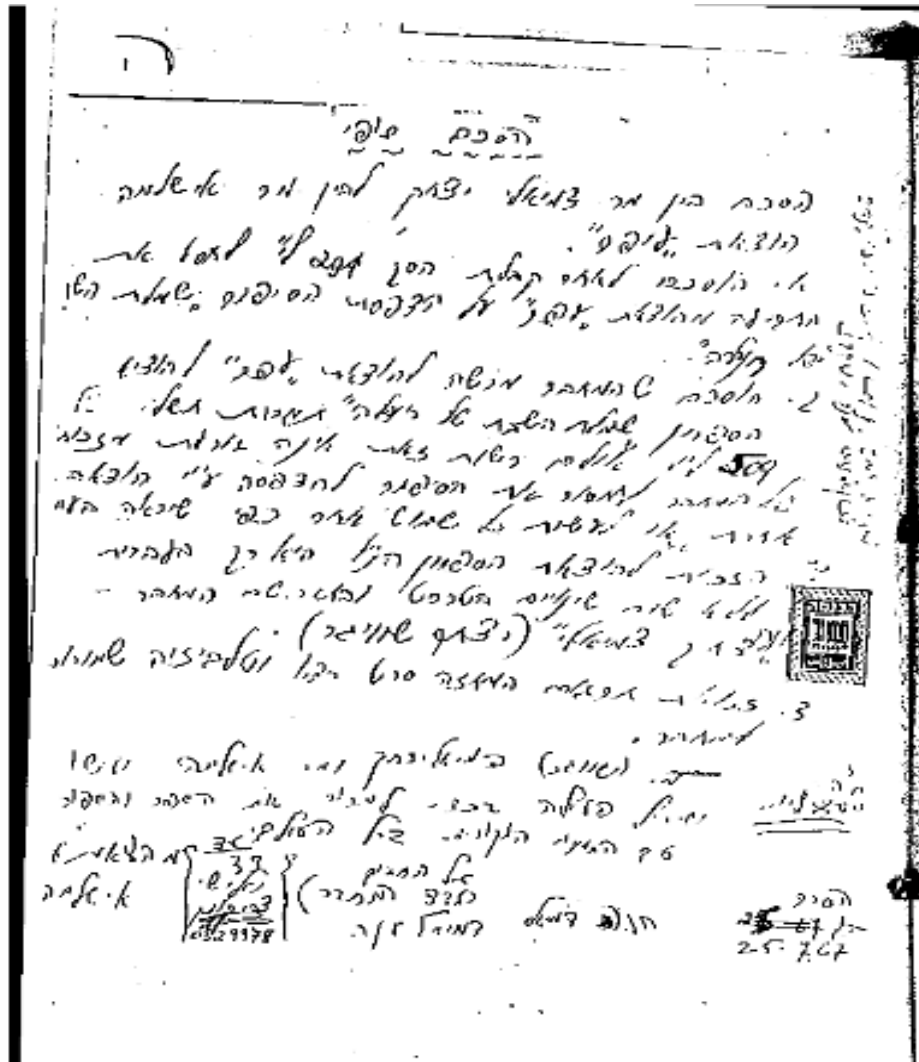
בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 40561-03-12 דמיאל נ' אלוף

זכויות אחרות (סרט, רדיו, טלביזיה, תרגום – שמורות למחבר); שיתוף פעולה בין הצדדים למכירת הספר בכל העולם.

הסכם מיום 25.7.67

5 שני הסכמים אלה נחתמו בין המחבר לבין הוצאת עופר. המחבר נפטר ביום 24.1.72 ואת זכויותיו ירשה רעייתו חנה דמיאל. בין גבי דמיאל להוצאת עופר נכרת ביום 21.9.86 הסכם המהווה תוספת להסכם מיום 25.7.67.

עיקריו של הסכם זה:

מתן זכות בלעדית (ההדגשה במקור, ג. ג.) להוצאת עופר להוציא את הסיפור בספר בודד במהדורות בלתי מוגבלות;

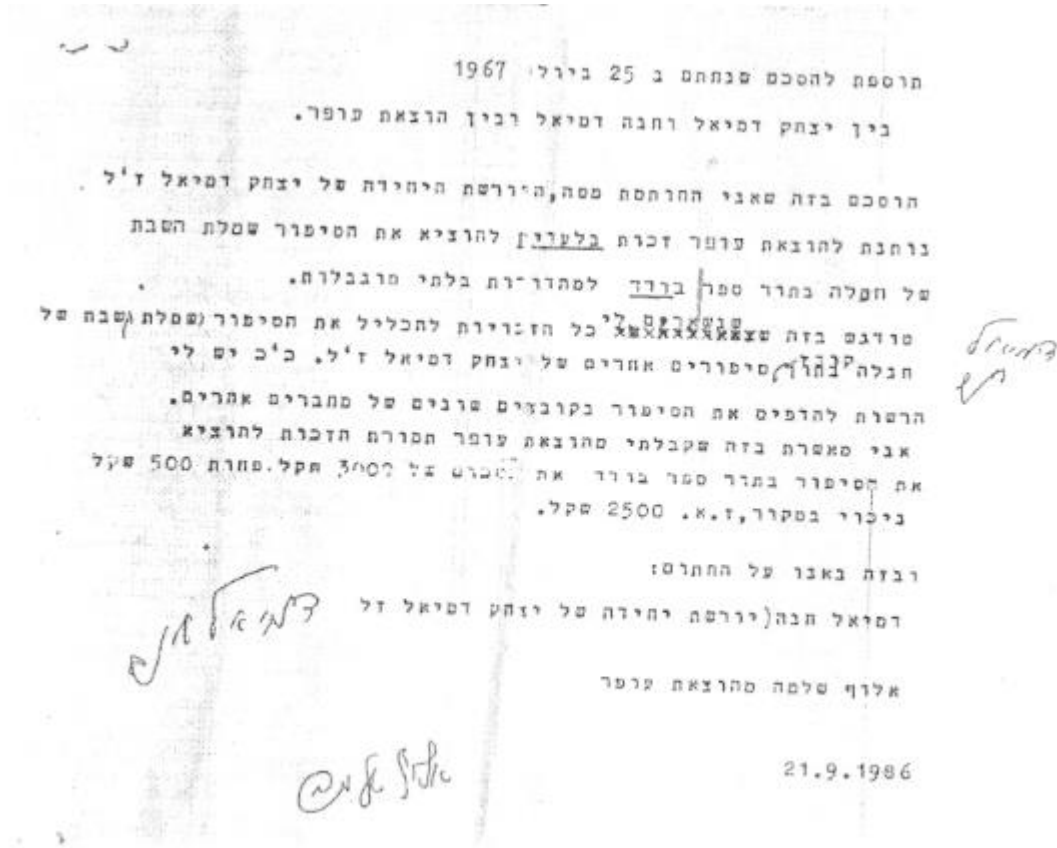
בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 40561-03-12 דמיאל נ' אלוף

1 ליורשת נשאר הזכות להכליל את הסיפור בקובץ יחד עם עוד סיפורים ולהדפיסו יחד
2 עם סיפוריהם של מחברים אחרים.

3 הסכם מיום 21.9.86

4
5 גב' דמיאל נפטרה ביום 4.8.08, ובנה, המבקש בתיק שבפניי, ירש את עיזבונה.

6
7 המחלוקת בין הצדדים

8 6. המחלוקת בין הצדדים נסובה באשר לשאלה למי מהם מוקנית הזכות להוצאת
9 היצירה 'שמלת השבת של חנה'לה' בטכנולוגיה דיגיטלית, דהיינו בספרים
10 אלקטרוניים (e-books).
11 אפשרות זו לא נדונה במהלך כריתת החוזים שכן איש מהצדדים לא יכול היה לחזות
12 בזמנים בהם נערכו החוזים, את פיתוחה של הטכנולוגיה המתקדמת הנ"ל על שלל
13 האופציות הטמונות בה.

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

1 מחבר הספרים, כאמור, נפטר, וכך גם רעייתו. לצער הלב, גם בנם של השניים,
2 המבקש בתיק, נפטר חודשים ספורים לאחר שמיעת התיק כאשר בעת שמיעת התיק
3 נלחם במחלה קשה.

4 איש מן הצדדים/המצהירים לא נחקר על תצהירו בבית המשפט. הצדדים
5 הגיעו להבנות בעניין זה, וההכרעה בתיק, ניתנת, אפוא, מכוח הסכמתם, על סמך
6 טענות וסיכומי הצדדים, שהוגשו בכתב.

7

8 טענות המבקש

9 7. המבקש עומד על זכויותיו הבלעדיות ביצירות אביו המנוח ככל שהדבר נוגע
10 לאמצעים דיגיטליים הקיימים כיום (או יהיו בעתיד). לשיטתו, להוצאת הספרים לא
11 קיימת זכות מסוג זה, והעובדה, כי הנושא זה לא עלה בהסכמים שנכרתו בין הצדדים,
12 נובעת מן העובדה כי הסכמים אלה נכרתו שנים רבות בטרם התפתחו הטכנולוגיות
13 הדיגיטליות המתקדמות, מהן נהנים כיום רבים ברחבי תבל. יתרה מזו, ההבדלים בין
14 ספר אלקטרוני לספר רגיל מודפס הם כה רבים וגדולים, לטענתו, שאין דרך או מקום
15 להשוות ביניהם. ספר אלקטרוני, מסביר המבקש, ודאי אינו דומה בשום צורה לספר
16 עליו דובר בהסכמים בין הצדדים.

17 היצירות מושא ההסכמים, מהוות קניין של המחבר ויורשיו. קניין זה בכלל וזכות
18 יוצרים בפרט זוכים להגנת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. לפיכך, סבור המבקש, יש
19 לשמור על זכויות המחבר ויורשיו ולפרש את ההסכמים שנכרתו בין הצדדים, גם אם
20 לא נכללו בהם מונחים ספציפיים הרלבנטיים כיום לסוגיה הנדונה, באופן שמיטיב עם
21 המבקש.

22 לעניין הפרשנות החוזית, לשיטת המבקש, חוזים יש לפרש ככתבם וכלשונם, ומה
23 שאין בהם – אין בהם.

24 המבקש מעלה טענות קשות כנגד ההוצאה לאור, (סעי' 72 לסיכומיו) לרבות הפרת
25 ההסכמים לאורך השנים, דאגת המו"ל לכיסו שלו, חוסר שיתוף פעולה וגרוע מכך,
26 העתקת היצירה באופן מיפר.

27 מכלל טענות המבקש עולה, כי המו"ל, לעמדת המבקש, התרשל בטיפולו ביצירה, ונהג
28 באופן לא ראוי במחבר וב"ב, ויש למנוע מצב בו יוכל לעשות ביצירה שימושים
29 נוספים, אשר לא הוקנו לו מלכתחילה בהסכמים השונים להם היה צד. אין, כך
30 הטענה, לתת למשיב זכויות לא לו, מה גם שהזכות שניתנה לו מכוחם של ההסכמים

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

1 שמורה לו ואיש לא ביקש בעבר, ואינו מבקש כיום, לקחתה ממנו (סעי' 77 לסיכומי
2 המבקש).

טענות המשיב

3
4
5 8. עמדת המשיב הינה הפוכה בתכלית. לשיטתו, הזכות שנרכשה על ידיו מקנה לו
6 באופן חד-משמעי את הזכות להוציא את סיפורי המחבר במדיה אלקטרונית (סעי' 3
7 לסיכומיו). היענות לתביעת המבקש, תהווה, לדברי המשיב, פגיעה בזכויותיו ובקניינו
8 שלו ולא כפי שטוען המבקש, וגרוע מכך, תרוקן, לדבריו, את ההסכמים עליהם חתם
9 מתוכן ותסב פגיעה קשה לעסקו.

10 באשר לחוזים טוען המשיב, כי ההסכם המאוחר עליו חתמו הצדדים רק חיזק את
11 מעמדו וזכויותיו וכי הסכם זה הינו ההסכם הקובע והרלבנטי לענייננו (סעי' 18-19
12 לסיכומיו)

13 במענה לטענות המבקש, טוען המשיב כי עשה רבות למען היצירה "חנה'לה ושמלת
14 השבת" באופן מקצועי ומאומץ וכי מערכת היחסים בין הצדדים היתה טובה במשך
15 שנים ארוכות (סעי' 45 לסיכומים). המו"ל המשיב מכחיש את טענות המבקש, העולות
16 לראשונה בהליכים בבית-המשפט ואומר, כי אין זה הזמן והמקום להעלותן.

17 משנתגלעה המחלוקת בין הצדדים, טוען המשיב, כי עשה ככל הניתן כדי להידבר עם
18 המבקש ולהגיע עמו לפשרה ובכך להימנע מהליכים משפטיים.

19 לשיטת המשיב, ספרים עברו במרוצת הדורות גלגולים שונים, אך המטרות והרצונות
20 שעמדו בבסיסם היו זהים. כך או כך, השינויים שמונה המבקש אינם רלבנטיים
21 לעניין, לעמדת המו"ל, ומכל מקום אינם מצדיקים פגיעה בזכויותיו של המשיב.

22 המשיב סבור כי דברי פרשנות ופסיקה אליהם הוא מפנה מצדדים בעמדתו (בניגוד
23 לטענות המבקש) ולסיכומו של עניין בבסיס דבריו הטענה: "ספר הוא ספר הוא ספר".

24
25 9. שני הצדדים טוענים כי נקטו מספר ניסיונות להידברות, הן בכתב והן בעל פה.
26 ניסיונות אלה כשלו וביום 22.3.2012 הוגשה התביעה שבפניי. למותר להדגיש, כי גם
27 ניסיונות שלי בכיוון האמור לא העלו דבר (וזאת חרף העובדה כי המלומדים
28 האמריקאיים המצוטטים להלן והמדווחים על הפסיקה בארה"ב בנושא סבורים כי
29 מרבית המחלוקות מוסדרות בהסכמה..)

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

10. עד ליום 25.5.08 נושא זכות היוצרים וההגנה עליה הוסדר בחוק זכות יוצרים, 1911, שהינו חוק אנגלי, Copyright Act, 1911, אשר הוחל בישראל מכוח דבר המלך על חוק זכות יוצרים (הטלתו על ארץ ישראל) 1924, וכן בפקודת זכות יוצרים, 1924 המנדטורית, כפי שתוקנו במהלך השנים (להלן: "הדין הקודם").

ביום 25.11.07 פורסם ברשומות (בס"ח תשס"ח מס' 2119, עמ' 38) חוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007 (להלן "החוק"), שנועד להחליף את החקיקה הקיימת בחוק חדש ועדכני במטרה להשיג את האיזון הראוי בין הצורך ביצירת תמריץ הולם ליצירה לבין אינטרסים אחרים של טובת הציבור (ראו דברי ההסבר לחוק, הצ"ח 196, תשס"ה, עמ' 1116). על פי הוראת סעיף 77 לחוק, הוא נכנס לתוקף שישה חודשים מיום פרסומו, היינו ביום 25.5.08. החוק ביטל את חוק זכות יוצרים, 1911 ואת מרבית סעיפי פקודת זכות יוצרים. על פי הוראות המעבר בסעיף 78 לחוק, הבעלות ביצירה שנוצרה קודם לכניסת החוק לתוקף, הינה לפי הדין הקודם, וכך גם התרופות בגין הפרה של זכות יוצרים שבוצעה בתקופת הדין הקודם. אולם, זכות התביעה מותנית בכך, שהפעולה המפרה מהווה הפרה של זכות יוצרים או של זכות מוסרית גם לפי החוק.

11. על הכללים החלים לגבי פרשנות חוזים חזרה לא מכבר כב' השופטת א' חיות ב-רע"א 6565, 6588, 6604/11 החברה המרכזית לייצור משקאות קלים נ' EMI, וואלה תקשורת (14.07.22, פורסם ב'נבו')

<http://elyon1.court.gov.il/files/11/650/065/v09/11065650.v09.htm>

וכך אמרה בסעיף 12 שם:

"בפרשנות חוזה יש להתחקות אחר אומד דעתם הסובייקטיבי של הצדדים ואחר "המטרות, היעדים, האינטרסים, והתכנית אשר הצדדים ביקשו במשותף להגשים" (ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים שיכון ויזום (1991) בע"מ, פ"ד מט(2) 265, 311 (1995) (להלן: פרשת אפרופים)). לצורך כך על הפרשן להידרש בראש ובראשונה ללשון החוזה, המהווה נקודת מוצא לכל פרשנות וכן עליו להידרש לנסיבות החיצוניות האופפות את החוזה (דנ"א 2045/05 ארגון מגדלי ירקות - אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד סא(2) 1, 30-27 (2006)). על המקום המרכזי השמור ללשון החוזה בתהליך הפרשני עמד בית משפט זה לא אחת (ראו רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר חברה לתביעות בע"מ, [פורסם בנבו] פס' 15 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ריבלין (26.2.2012) (להלן: פרשת סהר); ע"א 8836/07 בלמורל השקעות בע"מ נ' כהן, [פורסם בנבו] פס' 2 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ריבלין (23.2.2010) וכן ראו ע"א

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

1 [2232/12](#) הפטריארכיה הלטינית בירושלים נ' פארוואגי, [פורסם בנבו] פס' 14 (11.5.2014)
2 (להלן: פרשת הפטריארכיה)).
3

4 "עוד נקבע זה מכבר כי רק במקרה שאין כל אפשרות להתחקות אחר אומד דעתם
5 הסובייקטיבי של הצדדים, רשאי בית המשפט לפנות לבחינת התכלית האובייקטיבית של החוזה,
6 היינו "המטרות, האינטרסים, והתכליות שחוזה מהסוג או מהטיפוס של החוזה שנכרת נועד
7 להגשים" (פרשת אפרופים, בעמ' 313; פרשת ארגון מגדלי ירקות, עמ' 28-29; ע"א [8239/06](#)
8 אברון נ' פלדה, [פורסם בנבו] פס' 2 לפסק דיני (21.12.2008)).
9

10 12. דברים אלה עולים בקנה אחד עם פסק-דינו המנחה של הלורד הופמן Lord

11 Hoffmann בעניין

12 Investors Compensation Scheme v. West Bromwich Building Society [1997] UKHL

13 28; [1998] 1 All ER 98; [1998] 1 WLR 896 (19th June, 1997)

14 <http://www.bailii.org/uk/cases/UKHL/1997/28.html>

15 שם נכתב לענייננו:

16 I do not think that the fundamental change which has overtaken this branch of the law,
17 particularly as a result of the speeches of Lord Wilberforce in *Prenn v. Simmonds*
18 [1971] 1 W.L.R. 1381, 1384-1386 and *Reardon Smith Line Ltd. v. Yngvar Hansen-*
19 *Tangen* [1976] 1 W.L.R. 989, is always sufficiently appreciated. The result has been,
20 subject to one important exception, to assimilate the way in which such documents are
21 interpreted by judges to the common sense principles by which any serious utterance
22 would be interpreted in ordinary life. Almost all the old intellectual baggage of "legal"
23 interpretation has been discarded. The principles may be summarised as follows:

24 (1) Interpretation is the ascertainment of the meaning which the document would
25 convey to a reasonable person having all the background knowledge which would
26 reasonably have been available to the parties in the situation in which they were at the
27 time of the contract.

28 (2) The background was famously referred to by Lord Wilberforce as the "matrix of
29 fact," but this phrase is, if anything, an understated description of what the background
30 may include. Subject to the requirement that it should have been reasonably available to
31 the parties and to the exception to be mentioned next, it includes absolutely anything
32 which would have affected the way in which the language of the document would have
33 been understood by a reasonable man.

34 (3) The law excludes from the admissible background the previous negotiations of
35 the parties and their declarations of subjective intent. They are admissible only in an
36 action for rectification. The law makes this distinction for reasons of practical policy
37 and, in this respect only, legal interpretation differs from the way we would interpret
38 utterances in ordinary life. The boundaries of this exception are in some respects
39 unclear. But this is not the occasion on which to explore them.

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלון

1 (4) The meaning which a document (or any other utterance) would convey to a
2 reasonable man is not the same thing as the meaning of its words. The meaning of
3 words is a matter of dictionaries and grammars; the meaning of the document is what
4 the parties using those words against the relevant background would reasonably have
5 been understood to mean. The background may not merely enable the reasonable man to
6 choose between the possible meanings of words which are ambiguous but even (as
7 occasionally happens in ordinary life) to conclude that the parties must, for whatever
8 reason, have used the wrong words or syntax. (see Mannai Investments Co. Ltd. v.
9 Eagle Star Life Assurance Co. Ltd. [1997] 2 WLR 945

10 (5) The "rule" that words should be given their "natural and ordinary meaning"
11 reflects the common sense proposition that we do not easily accept that people have
12 made linguistic mistakes, particularly in formal documents. On the other hand, if one
13 would nevertheless conclude from the background that something must have gone
14 wrong with the language, the law does not require judges to attribute to the parties an
15 intention which they plainly could not have had. Lord Diplock made this point more
16 vigorously when he said in The Antaios Compania Neviera S.A. v. Salen Rederierna
17 A.B. 19851 A.C. 191, 201: ". . . if detailed semantic and syntactical analysis of words in
18 a commercial contract is going to lead to a conclusion that flouts business
19 commonsense, it must be made to yield to business commonsense."

20 (הדגשות הוספו).

21

22 **13.** השאלה הטעונה הכרעה בענייננו אינה חדשה. התפתחויות טכנולוגיות
23 מביאות איתן שאלות הקשורות לכוונת הצדדים שחתמו על הסכמים עת התפתחויות
24 אלה היו בלתי צפויות. שאלות מעין אלה התעוררו בעת המעבר מהסרט האילם לסרט
25 שפס קול עמו, כאשר סרטי קולנוע החלו להיות מוקרנים מעל מסכי טלביזיה, וכאשר
26 סרטי קולנוע החלו להיות משווקים על גבי קלטות וידיאו, ולאחר מכן על גבי דיסקים
27 לסוגיהם. באופן כללי ניתן לומר, כי שאלות דומות מתעוררות כל אימת שבחוזים
28 הקובעים זכויות לטווח ארוך, חל שינוי מהותי בנסיבות החיצוניות, שינוי שלא נחזה
29 מראש עם חתימת ההסכם.
30 בענייננו נחתמו החוזים שהובאו לעיל ללא יעוץ משפטי. סביר להניח, כי אם היו
31 הצדדים נעזרים בעצתו של עורך-דין המתמחה בתחום, הייה ניתן מענה לשאלה מה
32 דין הזכויות מושא החוזה במקרה של התפתחות טכנולוגית רליבנטית בעתיד.

33

34

35

36

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלון

הפקת יצירות באמצעים חדשים

1
2
3
4
5

14. המחברים המלומדים של Nimmer on Copyright, מהדורת 2015, כרך 3 פרק 10 דנים בנושא הנדון בסעיף 10.10 ולהלן הקטעים הרליבנטיים לדיוננו (הדגשות הוספו):

6

"[B] Determination of Media to Which Licenses Apply

7

8 "Technological developments in the communications media have produced
9 difficult problems in construing the scope of licenses n1.10 that by their
10 terms are limited to a particular medium. n2 These "new-use" issues have
11 long vexed the courts. n2.1 Thus, with the development of motion pictures,
12 the question arose as to whether a grant of dramatic or performance rights
13 included motion picture rights. Subsequently, with the advent of sound
14 motion pictures, the courts were called upon to determine whether a grant
15 of motion picture rights included sound motion pictures.

16

17 "The advent of television produced a myriad of such problems, including
18 the question of whether a grant of motion picture rights includes the right to
19 exhibit a motion picture on television, whether a synchronization license
20 n2.2 to record a song on a motion picture sound track permits the use of
21 such sound track on television, whether a grant of television rights includes
22 the right to produce both film and live television productions, whether a
23 videotape production for use on television is properly an exercise of motion
24 picture or television rights when the two such rights are held by adverse
25 licensees, and whether a grant of either motion picture or television rights
26 includes the right to exhibit a motion picture by videotape cassette, or
27 videodisc. n2.3 Comparable problems may arise in other media, as whether
28 a grant of recording rights includes tape recordings and whether it includes
29 33 1/3 r.p.m. as well as 78 r.p.m. on master discs, n3 whether a paperback
30 or comic "book" constitutes an exercise of book or magazine rights, n4 and
31 whether a grant of magazine or newspaper publication rights covers only a
32 first publication right or includes as well republication rights. n5

33

34 "The absence of uniformity of result in the cases is, to some extent, to be
35 expected because the problem presented in determining the scope of rights
36 granted under a license is said to turn on the "intent" of the parties as
37 reflected in the particular instrument in issue. Differences in language
38 employed in two different licenses may well lead to different results, even

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

1 though both purport to license rights in the same medium. But this is only a
2 superficial aspect of the matter. The real problem in the search for the
3 parties' "intent" as to the scope of a grant is not in resolving ambiguities so
4 as to lay bare the true intention of the parties.

5
6 "Most often in fact there is no such single intent. Either each party had a
7 different intent with respect to the disputed issue of scope, or more likely,
8 there simply was no intent at all at the time of execution with respect to this
9 issue insofar as it relates to whether the grant includes a new use developed
10 at a later time. The very fact that we are most often dealing with a later
11 developed technological process (even if it were known in some form at the
12 time of execution) suggests that the parties' ambiguous phraseology masks
13 an absence of intent rather than a hidden intent that the court simply must
14 "find." n14.2

15
16 In this state of affairs, there appear to be, broadly speaking, two possible
17 approaches to the construction of such instruments. n15 It may be held that
18 a license of rights in a given medium (e.g., "motion picture rights")
19 includes only such uses as fall within the unambiguous core meaning of the
20 term (e.g., exhibition of motion picture film in motion picture theaters) and
21 exclude any uses that lie within the ambiguous penumbra (e.g., exhibition
22 of motion picture film on television or on videocassettes). n15.1 Thus, any
23 rights not expressly (in this case meaning unambiguously) granted are
24 reserved. n16

25
26 "The other alternative, and the one that it is believed is to be preferred, n17
27 is to hold that the licensee may properly pursue any uses that may
28 reasonably be said to fall within the medium as described in the license.
29 n17.1 This would include uses within the ambiguous penumbra because if
30 whether or not a given use falls within the description of the medium is
31 ambiguous, it must, by definition, n18 mean that it is within the medium in
32 a reasonable sense (albeit this is not the only reasonable sense). "In other
33 words, the question before the court is not whether he [the licensee] gave
34 the words the right meaning, but whether or not the words authorized the
35 meaning he gives them." n19"

36
37
38 **15.** אחרי שעיינתי בתיעוד הכתוב שהוגש ובעיקר בהסכמים שהובאו לעיל
39 בשלמותם (שנערכו לפני קרוב ל-30 שנה), אני סבור שאין מנוס אלא להעתר לבקשה.
40 אף אחד מההסכמים אינו מקנה בלשון ברורה את כלל זכויות היוצרים בחיבור

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 12-03-40561 דמיאל נ' אלוף

1 שבמחלוקת למו"ל. מוקנות זכויות המנויות בחוזה. בהסכם מיום 21.9.86 (ואני מוכן
2 לצאת מההנחה שהסכם זה ממצה את זכויות הצדדים במובן זה שהוא בא במקום
3 אלה שקדמו לו) מדובר על כך שמוקנית "זכות בלעדית להוציא את הסיפור שמלת
4 השבת של חנהלה בתור ספר בודד למהדורות בלתי מוגבלות". היורשת של המחבר
5 משאירה לעצמה זכויות שונות ובכלל זאת "את הרשות להדפיס את הסיפור". גם
6 כאן מקבלת יורשת המחבר את כל התמורה עם חתימת ההסכם (כפי שנעשה בהסכם
7 הראשון). השאלה היא האם כאשר מוקנות זכויות למו"ל להוציא לאור "בתור ספר
8 בודד למהדורות בלתי מוגבלות" תיתכן פרשנות שהמונח ספר כולל גם e-book?
9 באת-כוחו המלומדת של המשיב טוענת, שהמונח ספר בו נעשה שימוש כולל גם ספר
10 אלקטרוני בדיוק כפי שהוא כולל ספר בכריכה קשה או רכה. לצערי, אין בידי לקבל
11 את עמדתה. ספר אלקטרוני לא נכלל בהגדרה של ספר, תהיה הגדרת המונח האחרון
12 רחבה ככל שתהיה. קיים שוני מהותי בין ספר שראה אור בדפוס, לסוגיו השונים,
13 לבין ספר אלקטרוני. הצדדים דברו בחוזים על ספר הכולל רק את היצירה או ספר
14 שנכללות בו מספר יצירות. מדובר במפורש על הדפסה. נקבעת תמורה כוללת חד-
15 פעמית, שאינה תלויה במספר העותקים שיראו אור וישווקו על-ידי המו"ל. תמורה
16 כזאת בוודאי שלא יכלה לקחת בחשבון אמצעים דיגיטליים להפקת ספר, שיראו אור
17 רק כעבור שנות דור.
18 באופן כללי, אני סבור שראוי שלא לאמץ פרשנות המחייבת בעלי-דין להיות קשורים
19 להוראות חוזיות שבאו לעולם בנסיבות שונות בתכלית מאלה הקיימות בזמן פרוץ
20 המשבר ביחסים. עוד ראוי לקחת בחשבון, כי סביר להניח שגם אם המו"ל היה פעיל
21 בעיסוקו בהיקף צנוע, הרי היה לו נסיון בהפקת ספרים ובהוצאתם לאור, והוא יכול
22 היה להיזקק ליעוץ משפטי, שיאיר את עיניו בקשר לאפשרות כניסתם של אמצעים
23 חדשים, בעתיד, העשויים להיות רליבנטיים להתקשרות שבינו לבין יוצר. אפשרות
24 כזאת נדונה על בסיס קבוע גם בספרות המשפטית בנושא בשנים עברו.
25
26 16. אני מתעלם מהטענות לגבי התנהגות המו"ל בתקופת ההתקשרות. אני יוצא
27 מתוך הנחה שהתנהגותו כלפי המחבר ויורשיו היתה ללא דופי. על בסיס התייעוד
28 שהובא בפניי מסקנתי היא, כי ה"ספר" שבהסכם בין הצדדים, אינו כולל ספר
29 אלקטרוני e-book.

30

בית-המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו

19 במאי 2015

ה"פ 40561-03-12 דמיאל נ' אלוף

סעד

1

2 17. מפאת כוחם המצטבר של השיקולים דלעיל, התביעה בהמרצת הפתיחה
3 מתקבלת. ניתן בזאת פסק-דין הצהרתי כמבוקש. אין בכך כדי לפגוע בתוקפם של
4 ההסכמים בכתב שבין הצדדים. בשים-לב שלשאלה שנדונה בפניי אין תשובה
5 משפטית ברורה, אינני עושה צו בדבר הוצאות.

6

7

8 ניתן והודע בפומבי היום, א' סיוון תשע"ה, 19 מאי 2015, בהעדר הצדדים.

9

10

11

12

גדעון גינת, שופט בכיר

13

14